

پیشگفتار

«الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على خير خلقه محمد و آله الطاهرين و اللعن الدائم على اعدائهم اجمعين الى يوم الدين.»

مسلمین در تبیین مبانی توحید، نظیر صفات ثبوتیه، اراده، علم و کیفیت تکلم خداوند، حسن و قبح عقلی، رابطه کارهای انسان با اراده الهی و ... دچار اختلاف نظر شده‌اند که این اختلاف، باعث به وجود آمدن سه مکتب بزرگ کلامی، یعنی: شیعه، معتزله و اشاعره شده است. همچنین استنباط مسلمین از اصول مذهب نیز نظیر انتصابی یا انتخابی بودن امام، یا لزوم و عدم لزوم عصمت برای امام، یکسان نبوده و باعث پیدایش دو فرقه بزرگ اسلامی، یعنی: شیعه و سنی شده است. اختلاف نظر مسلمین، علاوه بر حیطه اندیشه‌های دینی در مبانی درک شریعت و معارف فقهی نیز دیده شده است.

از وجود اختلاف در مبانی درک شریعت نیز که استنباط و روش استخراج احکام شرعی از منابع اولیه است و همچنین اختلاف در فروع شرعی، پنج مکتب (مذهب) بزرگ فقهی یعنی: جعفری، شافعی، حنبلی، مالکی و حنفی به وجود آمده است.

نگارنده سعی دارد تا به بررسی ارکان پیدایش اختلاف این مکتبها پردازد و از آنجا که این بررسی با تحلیل مسائل فقهی این پنج مکتب همراه است، لذا از آن به عنوان فقه تطبیقی تعبیر شده است.

کتاب حاضر در خصوص فقه تطبیقی (فقه مقارن) است که برحسب موضوع حاوی مقایسه بین فقه مذاهب خمس و روشهای استدلال فقهی آنان است.

شایان ذکر است که این کتاب به بخش جزایی فقه تطبیقی پرداخته و بخشهای دیگر در آینده مورد بررسی و جمع آوری قرار می‌گیرد. امید است که مورد نظر دانشجویان و طلاب محترم قرار بگیرد.